

țulată *Tovarășii romantici*, evocă aspecte din viața tineretului care lucrează la desfeșnarea noilor pământuri arabile.

Cit privește Teatrul de Satiră, alegerea s-a oprit asupra piesei lui Maiakovski: *Misterul Buf*, pe care teatrul intenționează să o reprezinte într-o concepție regizorală innoită.

Nu mai puțin variată sub aspectul titlurilor și problemelor abordate este lista noilor cărți ce vor apărea în editura „Iskusstvo” în primele zile ale lui octombrie.

În fruntea listei, o nouă ediție a lucrării „Marx și Engels despre artă”, urmată de o culegere în două volume a articolelor și lucrărilor lui A. Lunaciarski. Dintre numeroasele titluri în curs de apariție semnalăm: volumul „Spectacolele acestor ani”, o culegere de cronici pe marginea celor mai importante spectacole prezentate de teatrele sovietice între anii 1953—1956, culegerea „Tragedia optimistă”, însumând articolele apărute în legătură cu spectacolul prezentat pe scena Teatrului „Pușkin” din Leningrad, lucrarea lui A. Popov: „Despre unitatea artistică a spectacolului teatral”, cit și multe altele. Pentru uzul cercurilor artistice de amatori, tot în editura „Iskusstvo” va apărea un volum cuprinzând un bogat material artistic închinat celei de a 40-a aniversări a Marelui Octombrie.

Știri din...

U. R. S. S.

● În cursul acestei veri, s-a desfășurat la Moscova o decadă a literaturii și artei din Republica Socialistă Sovietică Autonomă Gabardă-Balkară. Cu acest prilej, spectatorii din capitala Uniunii Sovietice au putut cunoaște câteva din realizările artiștilor teatrale gabarde-balkare.

Teatrul Național al R.S.S.A. Gabardă-Balkară a fost creat în anii puterii sovietice. Din primii ani ai existenței sale, teatrul s-a preocupat activ de formarea unei dramaturgii naționale. Datorită eforturilor sale au fost reprezentate piese ca *Majod și Mariat* de M. Tubaeva, *Kașnoubi și Guașagag* de Z. Kardangușev, ca și multe altele, în majoritatea lor inspirate din trecutul de luptă al poporului. De altfel, predilecția dramaturgilor pentru subiectele

istorice răspundea unei legitime cerințe a spectatorilor care pînă la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie au cunoscut superficial principalele evenimente din trecutul poporului lor. În ultimii ani însă, dramaturgii vădesc o certă preferință pentru temele majore ale contemporaneității. Printre cele mai valoroase piese reprezentate în ultimul timp se numără *Cind se aprind luminile* de A. Șortanov și *Familia Tamași* de M. Șatapsaeva, ambele închinată vechii colhoznice. De unanima apreciere s-a bucurat și piesa *Pentru todeauna* de A. Șortanov. În zilele decadei, Teatrul Național al R.S.S.A. Gabardă-Balkară a prezentat la Moscova un ciclu de spectacole cu cele mai valoroase piese ale reperatoriului său.

● Tineretul teatrelor din Moscova a întâmpinat cel de al VI-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților organizând un Concurs de actori și regizori. Concursul inițiat de Comitetul de Moscova al Comsomolului, de Direcția Teatrelor din Ministerul Culturii și Societatea Teatrală Rusă a prilejuit o pasionantă confruntare între toate teatrele din Moscova. Cu acest prilej, M.H.A.T.-ul a prezentat piesa *Dmitrii Stoianov* de B. Levantovski, tinerii actori de la Teatrul Mic au reprezentat *Șarja minunată* de V. Kirșon, Mossovietul *Inelul de oțel* de K. Paustovski. Teatrul de Dramă *Pantofiorul de cristal* de T. Gabé, ș.a.m.d.

Conform regulamentului de organizare, fiecare teatru și-a ales singur piesa cu care a participat în concurs.

● La Tbilisi, Teatrul Dramatic din Batumi a reprezentat *Oedip-Rege* de Sofocle, *Hamlet* de Shakespeare, *O chestiune personală* de A. Stein și două piese apartinând dramaturgilor V. Kandelaki și P. Loria, ambii originari din Batumi.

● Teatrul „T. Șevcenko” din Ismail desfășoară o rodnică activitate și în satele colhoznice și pescărești situate pe malul Dunării. Astfel, în cursul trecutei stagiuni, teatrul a reprezentat pe scenele colhoznice peste 100 de spectacole care au fost urmărite de aproape 20.000 de colhoznici. Au fost reprezentate piesele *Prietenul uitat* de A. Salinski, *Bătrinește zbuciumată* de I. Rahmanov și altele.

Teatrul „T. Șevcenko” a deschis noua stagiune prezentând în premieră piesa de debut a dramaturgului G. Simanovski,

Inimă neliniștită, în care sint abordate aspecte din viața tineretului colhoznic.

● Anul acesta, Teatrul Florei Mării Negre din Sevastopol sărbătorește 25 de ani de activitate. Repertoriul festiv include piesele: *A doua răsuflare* de A. Kron, *Singură* de S. Aleșin, *Titanic-Vals* de T. Mușatescu etc. În cinstea Marelui Octombrie, teatrul va monta *Tragedia optimistă* de Vs. Vișnevski.

Austria

● La Salzburg s-a organizat un ciclu de cursuri pentru autorii dramatici. Cei înscriși vor avea posibilitatea să audieze prelegeri axate în special pe problema cerințelor teatrului modern față de textele dramatice. Cursanții vor lucra în grupe de 10—15 oameni, iar durata cursurilor va fi de 6 săptămâni. Printre cei invitați să țină prelegeri la aceste cursuri, se numără profesorul Oskar Fritz Schun din Berlin, Karl Kuck Mayer, dramaturg, Karl Maria Grimm, critic de teatru din Viena și dramaturgul american Thornton Wilder.

R. P. D. Coreeană

● Piesa *Cihun Hian* (subintitulată: *Cea mai credincioasă dintre soțiile credincioase care nu-și află asemănare nici în trecut și nu și-o va afla nici în viitor și în prezent*) de Kim Sin Gu, își situează acțiunea în secolul al XVIII-lea, în timpul domniei regelui Suk Tion din dinastia Li. Doi tineri, Cihun Hian și Mon Nion, fiii guvernatorului regiunii respective, se iubesc. Cei doi tineri hotărăsc să se căsătorească în taină. Dar fericirea lor este de scurtă durată. Mon Nion pleacă împreună cu părinții săi la Seul, promițându-i tinerei sale soții să se întoarcă cit mai curând. După plecarea lui Mon Nion, lucrurile se complică: administrația locală se schimbă, iar noul guvernator Namyon, îndrăgostit fiind de Cihun Hian, o urmărește cu insistență pentru a o sili să-i cedeze. Tinăra, credincioasă dragostei ei, rezistă eroic tuturor încercărilor, inclusiv torturilor fizice la care e supusă, preferând să moară decât să-și înșele soțul. Înainte de execuție, sosește pe neașteptate Mon Nion care-și salvează credincioasa soție.

Drama poetică *Cihun Hian*, reprezentată cu succes de teatrele coreene, a fost în

prezent tradusă și în limba rusă, ea aflându-se în studiu la câteva teatre.

R. P. F. Iugoslavia

● A opta ediție a tradiționalului Festival de vară de la Dubrovnik, care s-a desfășurat în vara acestui an, a reunit în pitoreasca localitate de pe țărmul Mării Adriatice, numeroși vizitatori din țară și străinătate. Scenele în aer liber de la Dubrovnik au găzduit, ca și în ceilalți ani, numeroase spectacole clasice. În incinta fortului Revelin a fost prezentat *Oedip-Rege* de Sofocle, la Atrium *Ifigenia din Taurida* de Goethe, *Hamlet* de Shakespeare și *Cidul* de Corneille. Dramaturgia iugoslavă a fost prezentată prin drama *Pe terasă* de L. Voinovici și *Iovadin*, o piesă aparținând unui scriitor originar chiar din Dubrovnik, care a trăit în secolul al XVIII-lea și al cărui nume s-a pierdut de-a lungul anilor.

Tot la Atrium a fost reprezentată comedia *Certuri pescărești* de Carlo Goldoni, spectacol cu care Festivalul de la Dubrovnik și-a marcat prezența în cadrul sărbătoririlor organizate în anul omagial Goldoni.

Suedia

● După premiera mondială cu *Long Day's Journey into Night* (Lungă călătorie în bezna) Teatrul Regal de Dramă din Stockholm s-a adresat, pentru noul său spectacol, tot unei piese a dramaturgului O'Neill. De astă dată este vorba de piesa *A Touch of the Poet*. În rolurile titulare au apărut Eva Dahlbeck și Lars Hanson, — același care a interpretat rolul tatălui în *Long Day's Journey into Night*. Premiera Teatrului Regal, care a avut loc la începutul acestei veri, a fost primită cu mult interes de spectatorii suedezi.

Grecia

● Înființat cu un an în urmă, Teatrul Popular Elen a reușit să se impună de la primele sale spectacole ca un teatru al repertoriului de valoare, vădind un deosebit interes, mai ales pentru lucrările ce dezbat probleme strins legate de realitățile din Grecia. Astfel, au putut vedea lumina rampei: *Omul cu o singură sandală* de N. Tsukuris și *Fetița cu panglică* de N.

Perjalis, ambele ancorate în miezul actualității sociale a Greciei contemporane. Recent, teatrul a prezentat în premieră o dramaturgie după cunoscutul roman *Hristos a fost răstignit pentru a doua oară* de N. Kazantzakis, unul dintre cei mai mari scriitori greci, distins cu Premiul Internațional al Păcii. Subiectul dramei este inspirat din viața țărănimii sărace, care ajunge în cele din urmă să înțeleagă necesitatea unei lupte active și organizate pentru dobândirea pământului.

Pentru a transpune cât mai fidel romanul pe scenă, teatrul a recurs la o numeroasă figurajie de peste 90 de oameni. Montarea acestei piese constituie o incontestabilă victorie a tinărului teatru.

● La sfârșitul veacului trecut, Grecia a fost martora unei impresionante povești de dragoste, ce prin deznodământul ei tragic reedita tragedia celor doi îndrăgostiți din Verona. La curtea reginei Sofia a Greciei a fost angajată, în suita reginei, o tinăre nemțoaică Mary. Mimikos, un tânăr medic, se îndrăgostește de ea și, după scurtă vreme, între cei doi tineri se infiripă o puternică dragoste. Dar, în calea fericirii celor doi îndrăgostiți se ivă numeroase opreliști, mai toate generate de o seamă de prejudecăți stupide. Deosebiri de neam, de rang, de poziții au tras greu în cumpană. Mary n-a avut tăria să renunțe la marea ei dragoste. Desperată, ea s-a aruncat de pe înălțimile Acropolei. Curînd după moartea iubitei sale, Mimikos îi urmă soarta.

Mulțumită dramaturgului Demetr Yannukokis, povestea de dragoste dintre Mary și Mimikos a devenit subiectul unei piese de teatru ce poartă numele celor doi eroi, *Mary și Mimikos*. Prezentată în premieră de către Teatrul Grădinii Naționale din Atena, în regia lui Nikos Madjiskos, piesa lui Demetr Yannukokis, cunoaște un viu succes de public, în mare parte datorită popularității ce cunoaște în Grecia povestea celor doi îndrăgostiți.

R. P. Bulgaria

● Cu câteva luni în urmă a luat ființă la Sofia un nou teatru. Teatrul de Satiră. Printre primele piese montate pe noua scenă a fost *Baia* de V. Maiakovski, spectacol care a prilejuit tinărului colectiv artistic o frumoasă victorie.

Regizorul Ștefan Sirciadjev a montat piesa într-o concepție originală. Astfel, regizorul a renunțat de a mai aduce în scenă „o mașină a timpului”, și, prin aceasta, a subliniat mai pregnant faptul că în piesa lui Maiakovski „nu e vorba de o adevărată mașină a timpului, ci de două tendințe de bază ale vieții noastre care se ciocnesc” (V. Kalevski, „Maiakovski luptă”, „Sovetskaia Kultura” nr. 64). Totodată, regizorul a conturat mai viguros personajele pozitive, spre deosebire de cele negative, schițate caricatural, ele prezentînd profiluri caracterologice complexe.

Spectacolul Teatrului de Satiră a fost salutat de întreaga presă bulgară și considerat ca unul dintre cele mai importante evenimente din viața artistică a țării.

Norvegia

● Teatrul Național din Oslo a prezentat în premieră dramaturgia lui E. Piscator, după romanul lui L. Tolstoi, *Război și Pace*. Versiunea norvegiană a dramaturgii este semnată de Hanson Heiberg.

Argentina

● După cum ne informează presa argentiniană, cel mai important eveniment al trecutei stagiuni teatrale l-a constituit spectacolul prezentat de Teatrul Independent Casacubert cu piesa *Vulpea și strugurii* de G. Figueiredo.

Lucrarea dramatică *Vulpea și strugurii* a fost reprezentată pentru prima oară în anul 1953 de către Compania Națională braziliană și i-a adus autorului ei „Medalia de aur” a Asociației criticilor dramatici. Curînd după aceea, piesa a fost reprezentată în Austria și alte câteva țări, iar de curînd a fost tradusă în limba rusă și inclusă în repertoriul unui teatru din Leningrad. Piesa lui Figueiredo desprinde câteva momente semnificative din viața marelui fabulist Esop, subliniind în special aspirațiile de libertate proprii marelui poet al antichității. În concepția dramaturgului brazilian, Esop apare nu numai ca un simbol al libertății politice ci și un combatant pentru descătușarea personalității umane.

Spectacolul Teatrului Independent Casacubert s-a bucurat de aportul actorului Fernando Vegalia, care a interpretat rolul lui Esop.

● Cu prilejul sărbătoririi a 2500 de ani de la nașterea lui Buda, ansamblul regizorului și actorului indian Uday Shankara a oferit câteva spectacole cu drama *Viața lui Buda*, pe care a reprezentat-o în modalitățile specifice teatrului de umbre.

Trebuie menționat că teatrul de umbre se bucură de o largă răspândire în multe țări din continentul asiatic. Spre deosebire însă de formele clasice ale acestui gen și care-i conferă un loc important în familia teatrelor de păpuși — în India, teatrul de umbre folosește, în locul păpușii, actorul viu. În afară de aceasta, spectacolele teatrului de umbre indian includ de cele mai multe ori scene de balet prezentate în tradițiile teatrului clasic.

Spectacolele ansamblului condus de Uday Shankara au reflectat evident toate aceste particularități ale teatrului de umbre indian. Piesa e concepută în două părți: prima, care se petrece în zilele noastre, a fost transpusă scenic prin modalitățile teatrului clasic, a doua, înfățișând aspecte din viața lui Buda, a fost înscenată în spiritul prescripțiilor teatrului de umbre. Preceptele filozofice ale lui Buda care nu puteau fi exprimate prin mimică și dans — mijloacele de expresie caracteristice teatrului clasic — au fost cîntate de către actori.

Un amănunt pitoresc: acompaniamentul muzical al spectacolului, susținut de 115 instrumente naționale, a fost executat doar de 7 muzicanți.

R. Cehoslovacă

● O interesantă discuție în paginile presei cehoslovace, în jurul actualității operei lui Victorien Sardou, a fost prilejuită de reluarea piesei sale *Madame Sans-Gêne*, pe scena teatrului din Liberec. Recent, revista „Divadlo“ a consacrat acestei probleme un articol intitulat *Întoarcerea lui Victorien Sardou* în care se încearcă o sintetizare a diverselor opinii emise în cursul discuției cit și formularea unei concluzii pe marginea dezbaterilor.

Astfel, în articol se specifică că prezentarea unei piese a lui Sardou pe scena teatrului din Liberec, nu trebuie considerată ca o acceptare fără rezerve a întregii opere a scriitorului francez.

Spectacolul de la Liberec, se spune în articol, a demonstrat atît prin laturile sale

pozitive, cit și prin cele negative, că Sardou poate să mai vorbească, viu și util, de pe o scenă contemporană, ce-i drept, nu în totalitatea operei sale, ci doar prin câteva lucrări. „Oricare ar fi rezervele noastre față de Sardou, considerăm că acestea nu pot justifica completa lui trecere sub tăcere și, mai ales, nu pot împiedeca folosirea unora dintre lucrările sale ce prezintă și astăzi o evidentă actualitate”.

În încheierea articolului se precizează că piesei *Madame Sans-Gêne* nu i se poate atribui o semnificație mai largă decît cea pe care Sardou însuși i-a conferit-o.

Cît privește inițiativa teatrului din Liberec, cercetarea mai atentă a repertoriului acestei formații care include lucrările unor scriitori ca: Plaut, Hugo, Schiller, Merimée, Brecht, Sartre, Safranek, Kohout și Al. Kirîțescu (*Gaițele*) vădește strădania teatrului de a aduce în luminile rampei noi lucrări dramatice sau de a readuce altele, aproape uitate.

Japonia

● Teatrul tradițional Kabuki încearcă un fenomen de înnoire datorită mai ales tinerilor actori pe care vechiul repertoriu nu-i mai satisface. Astfel se face că vechiul teatru Kabuki, păstrîndu-și nealterată esența, cunoaște — prin includerea în repertoriu a unor piese moderne — o vizibilă schimbare, de natură să-i modifice treptat profilul.

În ultima vreme mai ales, spectatoriul teatrului tradiționalist au avut prilejul să urmărească asemenea piese ca: *Yuki Tadaki* (Urme de pași în zăpadă), de Jiro Osaragi, și *Așteptînd luna din 22*, de J. Kinoshita, ambele axate pe o problematică actuală. Vădita preferință a spectatorilor japonezi pentru problemele actualității, determină multe din formațiile teatrale profesionale să acorde prioritate acelei dramaturgii originale ce îmbrățișează mai ales realitățile Japoniei postbelice. Astfel, ansamblul Hiyu a reprezentat *Un bal în doi*, de Y. Koyama, zugrăvind o frescă a Japoniei postbelice, și *Cintul de demult*, de N. Usimura. Această ultimă piesă a stîrnit o vie discuție în paginile ziarelor japoneze, mai ales datorită construcției sale puțin uzitate pînă acum în dramaturgia japoneză. Se cuvine, de asemenea, a menționa

noua formație teatrală Shimpa al cărei program de activitate prevede reprezentarea cu precădere a dramaturgiei autohtone axate pe problemele realității.

Un eveniment important în viața teatrală din Japonia a marcat spectacolul *Hamlet*, prezentat de compania Bungaku. Direcția de scenă a fost semnată de M. Fakuda, de curind reintors din Anglia.

Se înțelege că alături de piesele moderne și clasice occidentale, în repertoriul teatral continuă să figureze și lucrări ale dramaturgiei tradiționale autohtone. Dintre acestea se bucură de un succes deosebit piesa *Ionosō — Yama* (Cele două coline), o tragedie datind din anul 1771 și avind drept subiect cearta dintre două familii seniorale ce se împacă datorită sacrificiului copiilor lor.

Spania

● Teatrul spaniol contemporan, deși supus unei riguroase cenzuri, reușește uneori, să aducă în lumina rampei oameni și fapte desprinse din realitatea vie și — în imagini sugestive, de un pregnant dramatism — să înfățișeze aspecte din viața de mizerie a populației spaniole. Chiar dacă aceste lucrări, puține la număr într-adevăr, nu sugerează conflicte sociale majore, ele rămân totuși autentice documente privind viața unui popor ce are de îndurat greul calvar al dictaturii fasciste. Astfel, cu cîteva luni în urmă, pe scena Teatrului „María Guerrero” din Madrid a avut loc premiera piesei *Hoy es fiesta* (Astăzi e sârbătoare) de Antonio Buero Vallejo.

În decursul celor trei acte, cite numără piesa, Antonio Buero Vallejo dezvăluie convingător lumea lăuntrică atit de bogată a oamenilor simpli din Spania contemporană, pe care orinduirea socială îi obligă la o viață mărunță, în care mizeria și nevoia cotidiană le năruie cele mai frumoase elanuri.

Interesul larg pe care l-a trezit spectacolul Teatrului „María Guerrero” n-a avut răsunet în paginile presei spaniole, care n-a acordat nici o atenție piesei. Un singur ziar a consacrat spectacolului o scurtă prezentare, în cuprinsul căreia autorul ei, Nicolas Gonzalez Ruiz, subliniază că „avem de-a face cu o piesă profund umană, scrisă de un autor dramatic de mare valoare”.

● Teatro Libre din Montevideo și-a cîștigat un loc preponderent în viața teatrală a Uruguayului, mai ales datorită strădăniei de a reprezenta un repertoriu predominant național. De curind, formația de la Teatro Libre a dat viață scenică unei noi piese originale *El Pablo*, aparținind tinerei scriitoare Angelica Plaza. Piesa abordează problemele delicvenței tineretului, viciat de condițiile de viață dintr-o țară capitalistă și sugerează totodată și căile pentru reeducarea lui.

Dată fiind lipsa de experiență a scriitoarei, *El Pablo* prezenta numeroase deficiențe pe planul construcției dramatice. Înscrind piesa în repertoriul său, formația de la Teatro Libre a încredințat-o unor regizori experimentați ca R. Castillo și F. Alfieri care, lucrînd împreună cu autoarea, au izbutit să împlinească în mare măsură aceste lipsuri.

Brazilia

● Acum cîteva ani, un grup de studenți ai Institutului de cultură italo-braziliană din Sao-Paolo au pus bazele unei formații teatrale de amatori. Noul ansamblu, format în exclusivitate din tineri brazilieni, foști sau actuali elevi ai Institutului, își propunea să popularizeze cele mai valoroase opere ale dramaturgiei italiene.

În scurtul răstimp de activitate, noua formație s-a impus atenției cercurilor largi ale opiniei publice prin înalta ținută artistică a spectacolelor prezentate atit în Sao-Paolo, cit și în micile orașele din împrejurimi. Astăzi, repertoriul formației este deosebit de variat sub raportul genului și stilului operelor incluse, deși — consecvent obiectivelor sale — ansamblul se adresează în exclusivitate dramaturgiei italiene, pe care o reprezintă chiar în limba originală. Astfel, repertoriul cuprinde *Indrăgostiții* de C. Goldoni, *Plinsul Madonei* de Jacopone da Todi, *Rosario* de Frederico de Roberto, *Marionete, ce pasiune* de Rosso di San Secondo și altele. De curind, ansamblul a prezentat un spectacol *Indrăgostiții* în limba portugheză, în cadrul celui de al III-lea Festival al Teatrelor de amatori din statul Sao-Paolo, obținînd premiul I.